

תורת הר שמואל

פרשת כי תצא - תש"ע כניסת השבת: 6:42 צאת השבת: 7:55 רבנו תם: 8:34

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

בהפטרת השבוע בישעיה פרק נ"ד כתוב: כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי

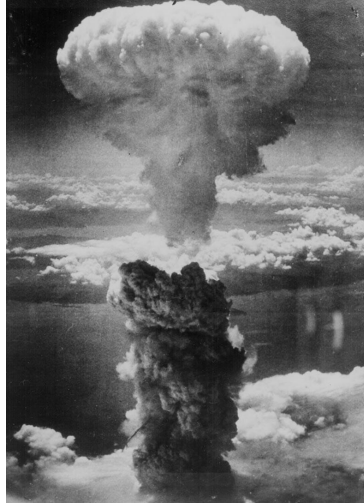
מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה'.

מה זה ההרים והגבעות שהקדוש ברוך הוא אומר שהם ימושו וימוטו בשבילנו?

בישעיה פרק ב' פסוק ב' כתוב: והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים.

שוב צריך להסביר מה זה ההרים והגבעות שעליהם אומרים שבית המקדש יהיה בראשם? וכי ירושלים תהיה יותר גבוהה מהרי ההימלייה?! וכי נצטרך מסוקים כדי לעלות לרגל?!

אקדים תחילה את הכתוב בתהלים פרק מ"ו פסוק ג', על כן לא נירא בהמיר ארץ ובמוט הרים בלב ימים, ופירש רש"י - בהמיר ארץ, לעתיד לבא ביום שנאמר והארץ כבגד תבלה, ראו בני קרה נס שנעשה להם שנבלעו כל סביבותיהם והם עמדו באויר ואמרו לישראל ברוח הקדש **שדוגמת הנס הזה יהיה עשוי להם לעתיד** עכ"ל, ורואים שכל הפרק שם מדבר על לעתיד לבא ומבאר את דרך הנס וההצלחה של עם ישראל בעת ההיא בזמן גאולה, ונראה שדימה להרים את כל הממלכות המיושבות, וכן את כל הדעות והדתות אשר בהם ישלטו כל

מזל טוב ושפע ברכות למשפחת

הרב מכלוף עידן שליט"א
על נישואי בתו
ה"ה דבורה הי"ו
עם הבחור החשוב אלירן הי"ו

תזכו לראות נחת באורך ימים ושנים

פרפראות הרב משה קליין

"אשת יפת תאר"

"יפת" אותיות "פתי" כלומר שהמפתה והולך אחר יצרו הוא פתי. מאחר ואין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנסת בו רוח שטות.

"כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים"

המילה "בכר" כל אות ממנה כפולה מאות שלפניה לפי סדר א-ב. ב' כפולה מאות שלפניה, כ' כפולה מאות שלפניה, וכן ר', ולכן נקרא הבכר בשם זה כי נוטל פי שניים. אותיות א-ב מחולקות לשלש קבוצות. יחידות, עשרות, מאות. אותיות "בכר" כל אחת שייכת לקבוצה אחת וכפולה במספרה. ב' שייכת לקבוצת יחידות, כ' שייכת לקבוצת עשרות, ר' שייכת לקבוצת המאות, ומנין כל אחת "פי שניים" ממנין האות שלפניה. כפי הנחלה שצריך לקבל הבכור.

"ועשית מעקה לגגך"

רמז מצאו מכאן בעלי המוסר, שיש לאדם לעשות סייג וגדר למחשבותיו. ראשו ומוחו של אדם דומים לגג ויש לעשות לו "מעקה", ר"ת "הרהורי עבירה קשים מעבירה".

"ושבת וכסית את צאתך"

והרי מדובר בדור המבול, שהיו אוכלים מן, והמן נאמר עליו "לחם קלוקל", שאין בו פסולת ונבלע באיברים, א"כ לא היו זקוקים ל"וכסית את צאתך", אך יש מאכלים שהיו קונים מתגרי אומות העולם ועליהם נאמר "צאתך".

"כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים"

"כי תבא בכרם רעך ואכלת" ר"ת "וברכת", וכן "ברכות", בא לרמז תשכח לברך לפני האכילתך, ואם תברך הקב"ה

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה:

לאחר חיפושים מרובים מצא מר שלומפר מקום חניה שיקל בצמצום להספיק לרכבו. אבל כשנסע רברס בניסיון להיכנס, הוא פגע בווינקר השמאלי של המזדה (איך לא?) שחנתה במקום. הנזק היה מועט מאוד, ורק הזכוכית נשברה במקצת, והמנורה נשארה שלמה, אבל בהיותו אדם ירא

שמספיק קצת דבק סלוטייפ צבעוני ושהוא מוכן לקנות לו גליל שלם, אע"פ שהוא לא צריך יותר מכמה סנטימטרים, והוא אפילו מוכן לבוא ולהדביק זאת עבורו! כשהתעקש בעל הרכב שאינו מוכן להדביק את הווינקר בצורה כזאת טען מר שלומפר שידוע לו שע"פ דין תורה, הוא חייב לשלם את ירידת הערך של החפץ הניזוק, ולדעת המוסכניק שלו, על דבר

כזה אין שום ירידת ערך, וניתן לקבל עבורו מחיר מחירון בשלמות, ולכן אינו חייב לשלם כלום. ואפילו אם נאמר שהוא צריך לתקן את הנזק אינו מוכן לעשות כן בחברה, כי ידוע שכל דבר עולה פי שניים שם, אפשר לקנות

שמים, הוא השאיר את פרטיו על הווישר עם מכתב התנצלות. למחרת התקשר אליו בעל הרכב, ודרש שישלם לו 1,000 ש"ח, מחירו של ווינקר חדש מהחברה, מר שלומפר נדהם מהדרישה המוגזמת וטען

העמים, שלעתיד לבא ימוטו כל ההרים ויכסו אותם הימים, שהימים ישובו לכסות כל הארץ במוט כל דעותיהם ושלטונם של הגוים, ודימה את המלחמה והעדר הדעה שהיתה עד העת ההיא לנפילת ההרים ושישוב הים בכל הארץ, וזה שאמר בפסוק ד' בתהלים שם יהמו יחמרו מימיו ירעשו הרים בגאותו סלה, שיבטלו כל דעות העכו"ם והסכמות הטוב לדעתם, ותהיה להם בלבול אבדן ומלחמה וזה דימה לימים בכל הארץ, ולישראל תהיה ישועה.

וזה נראה גם הביאור שאמר הפסוק שהר בית ה' יהיה בראש ההרים ונשא מגבעות, וההרים הם דעות העכו"ם למיניהם, והגבעות הם הדעות אשר אין נראים חלוקים בתכלית מדרך התורה ונראים כדעות אשר אין בהם היזק ועל כן דימה אותם לגבעות שאין ניכרים כהרים, ועיין בביאור הגר"א שכתב שהר הוא משופע וחד אבל גבעה היא רחב ומישור עכ"ל, ואמר הפסוק שיהיה הר בית ה' בראש ההרים וגם נשא מגבעות, והביאור שפירש גם מגבעות כי בא להורות שגם הגבעות הם דעות נפסדות והר בית ה' חלוק מהם ועל כן אמר שהוא גבוה מהם, אבל מן המישור כל הר הוא גבוה ואין זה חילוק מהם כי זה הר וזה מישור ותרי מילי נינהו, אבל כנגד שאר הרים וגבעות אמר על כל אחד מהם הבדלות וגובה כדי להורות על הפסד.

זאת אומרת שלעתיד לבוא כל הדעות שנראים כשולטים בעולם כולם יתבטלו, ובית המקדש דהיינו הקדושה ויראת ה' תהיה מעל כולם.

ואמר בפסוק שאחר זה שם בישעיה, והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וירנו מדרכיו ונלכה בארחתיו וכו', ובגמ' פסחים פ"ח ע"א כתוב, אמר רבי אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו', אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק? אלא לא כאברהם שכתוב בו הר שנאמר אשר יאמר היום בהר ה'

יראה, ולא כיצחק שכתוב בו שדה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיצחק שקראו בית שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ע"כ, היינו שאברהם קראו הר כי כך ריבה בעולם שהיה צריך לחלק בין שאר העכו"ם המופלגים, ואחר שריבה אברהם בא יצחק וקראו שדה אשר הורה חילוק לכלל כנגד הגבעות שגם הדעות אשר אינם נראים כמופלגים בתכלית מדרך ה' אשר הורה להם יצחק חילוק עוד ביותר דק, ואחר עבודתם של אברהם ויצחק הורה יעקב עוד על בית ה' שהוא אמת אף בלא יחס לשאר הרים וגבעות אלא שכך זה האמת, וזה שאמר הפסוק לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב, שאחר שהשיגו חילוק הר זה משאר הרים יש להם לדרוש מה יעשו ולא רק מה שקר, ולזה כתוב אל בית אלהי יעקב וירנו מדרכיו ונלכה בארחתיו.

וזה שפירש עוד כנגד כל העכו"ם הגס והדק וכל הדעות, שכתוב שם בישעיה מפסוק י"ב, כי יום לה' צבאות על כל גאה ורם ועל כל נשא ושפל, ועל כל ארזי הלבנון הרמים והנשאים ועל כל אלוני הבשן, ועל כל ההרים הרמים ועל כל הגבעות הנשאות, ועל כל מגדל גבה ועל כל חומה בצורה, ועל כל אניות תרשיש ועל כל שכיות החמדה, ושח גבהות האדם ושפל רום אנשים ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, והאלילים כליל יחלף.

וזה שכתוב בהפטרות שלנו: בישעיה פרק נ"ד: כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה', שכל הדעות והרעש שעושים כל העמים, וכל מה שהם אומרים כנגד עם ישראל ותורתו, כל זה יתמוטט! כל מה שנראה חזק וגבוה ושאי אפשר להזיזו כל זה יתפוגג!

ובישעיה פרק נ"ב בפסוק י"ד כתוב, כאשר שממו עליך רבים כן משחת מאיש מראהו ותארו מבני אדם, וכתב הרד"ק שם ז"ל, והחכם רבי אברהם פירש כי כן משחת מאיש מראהו, **דברי הגוים שיתמהו על ישראל ויאמרו כי משחת מאיש מראהו כי כמה עכו"ם יש בעולם שיחשבו כי צורת היהודי משונה מכל**

משפט שלמה - המשך

וינקר יד שנייה והמוסכניק שלו ירכיב אותו במחיר כולל של 500 ₪. גם לעצה זו סירב בעל הרכב להתפשר וטען שאת כל הטיפולים שלו הוא עושה בחברה כי הם המומחים, והוא אינו מוכן לתת לאף אחד לגעת לו ברכב חוץ ממוסכניק מורשה של חברת מזדה! ולכן שניהם ניגשו לביה"ד לפסוק בנידון.

השאלה לביה"ד:

כמה המזיק צריך לשלם?

- ירידת ערך של הרכב (שהוא אפס).
- עלות גליל של דבק סלוטייפ צבעוני.
- תיקון הווינקר ע"י חברת מזדה שהוא 1,000 ₪.
- תיקון וינקר ע"י המוסכניק של שלומפר עם פנס יד שנייה בעלות של 500 ₪.

פסק דין ראשון:

המזיק צריך לשלם על תיקון הווינקר ע"י המוסכניק של שלומפר עם פנס תקין ונקי.

המשך הסיפור:

מר שלומפר כמובן שילם את מה שנפסק דהיינו 500 ₪ אבל כעבור חצי שנה פגש את

בעל הרכב באיזה חניון ונדהם לראות שהפנס ששבר נדבק עם סלוטייפ צבעוני! ולכן דורש שיחזיר לו את 500 השקלים ששילם לו עבור תיקון הפנס!

פסק דין שני:

בעל הרכב אינו חייב להחזיר למר שלומפר כלום!

הסבר:

מבואר בשו"ע סימן שפ"ז סעיף א', ששמין למזיק. שאם בהמתו הרגה את בהמת חברו, או ששבר כליו שמין כמה הייתה הבהמה או הכלי שווה לפני שנשבר, נהרג או ניזוק, וכמה הוא שווה אח"כ, והמזיק משלם את הפחת, והנבלה או השברים הם של הניזוק. ולכן צריך היה להיות שמר שלומפר אינו צריך לשלם כלום כי ירידת ערך הרכב משום שבר קטן בפנס היא אפסית! אבל בש"ך שם מבואר שכל זה הוא דווקא בנזק שא"א לתקן אבל אם אפשר לתקן, המזיק צריך לתקנו. אבל עדיין נשאלת השאלה, על איזה תיקון צריך לשלם,

תיקון של סלוטייפ, מוסכניק או של החברה. ונראה פשוט שאע"פ שיש הרבה נהגים שהיו מתקנים כזה נזק עם סלוטייפ, אין זו הדרך המקובלת, ויכול בעל הרכב להתעקש שיחליפו לו פנס, שהוא התיקון המושלם לנזק שנעשה. וכיוון שהחלפת פנס היא פעולה קלה ופשוטה אין בעל הרכב יכול להתעקש שדווקא החברה תעשה את התיקון, והמזיק רק צריך לשלם את המחיר הנמוך לתיקון הפנס, בתנאי שהפנס שסופק הוא תקין ובמצב ומראה חדש, כמתאים לרכב, ואם מר שלומפר בעצמו רצה וידע איך להרכיב את הפנס או היה יכול להביא איש שלו לעשות זאת במחיר מוזל, ביה"ד יכולים אפילו לכוף את בעל הרכב להסכים, מדין זה נהנה (המזיק שמשלם פחות) וזה אינו חסר (בעל הרכב שמקבל פנס חדש ותקין) אבל יש לציין שאם היה נראה לביה"ד שיש סיבה מוצדקת לבקשה של בעל הרכב לבצע את התיקון דווקא בחברה, ביה"ד היו מסכימים עמו. ולעניין מה שהתברר אח"כ, שבעל הרכב לקח

שישן ושמחו בשמחת תורה כי היא לנו עוז ואורה

הכנסת ספר תורה

הציבור מוזמן להשתתף בשמחתנו בהכנסת ספר תורה
חדש ומהודר להיכל הקודש של בית הכנסת
"תפילת חנה" בהר שמואל, גבעת זאב

ספר תורה זה הונצח לזכרו ולעלוי נשמתו של

ר' יהודה (מעלם) מלמד ז"ל

בן רג'ינה שרה ז"ל

נכד למחבר כף החיים

ת.נ.צ.ב.ה.

הכנסת ספר התורה תתקיים אי"ה ביום רביעי
כ"ב אלול תש"ע (1.9.10 למנינם)

בהשתתפות: רבנים ואישי ציבור

הרב דוד שרעבי שליט"א
הר שמואל

מר יוסי אברהמי
ראש המועצה גבעת זאב

הרב יוסף טולידנו שליט"א
הרב המקומי גבעת זאב

בתוכנית:

בשעה 16:00 טכס סיום כתיבת ספר התורה ותפילת מנחה

בבית משפחת (מעלם) מלמד, ברח' אבוהב 14 בית וגן י-ם

בשעה 17:30 תצא התהלכה בשירה וריקודים לשכונת הר שמואל

בשעה 18:15 נפגשים בשער השכונה להמשך התהלכה לבית הכנסת "תפילת חנה"
דברי תורה, תפילת ערבית ולאחריה סעודת מיצוה

הציבור מוזמן

תנו כבוד לתורה

תמונה שצולמה בשבת

שאלה: מי שעשה שמחה (ברית מילה) בשבת, וישראל שלא שומר תורה ומצוות צילם בלי ידיעת הבעל שמחה. ולאחר שבת בא ליתן לבעל שמחה התמונות. האם מותר לקבל אותם?

מעשה שבת של ישראל: ישראל שעשה מלאכת שבת, יש מח' האם ומתי מותר להנות ממלאכתו. אם עשה בשוגג: ר"מ סבר שמותר בו ביום, ור' יהודה סבר שאסור עד מוצ"ש. ואם עשה במזיד: ר"מ סבר שאסור עד מוצ"ש, ור' יהודה סבר שרק לאחרים מותר במוצ"ש, אבל לגבי העבריינן עצמו אסור לו לעולם^(א). עכ"פ בין לר' יהודה בין לר' מאיר בין שוגג בין במזיד, מותר לאחרים במצו"ש. ולכן בשאלה שלנו, לכאורה מותר לקבל התמונות^(ב).

מעשה שבת של עכו"ם: עד כאן דברנו לענין אם הישראל עשה מלאכת שבת, שלכו"ע מותר לאחרים במוצ"ש. אבל מה הדין לגבי גוי שעשה מעצמו מלאכת שבת בשביל ישראל. לגבי גוי יש דין אחרת. לגבי גוי חז"ל החמירו לא להרויח כלל ממעשיו, אף שהישראל לא ביקש ממנו לעשותה. והטעם הוא מפני שאם ירויח ממעשיו של גוי, יש לחוש שמא בשבת הבאה יבוא לבקש מהגוי לעשותה עוד פעם, והוא איסור של אמירא לעכו"ם^(א). ולכן חז"ל החמירו שגם במוצ"ש אין להנות ממלאכת עכו"ם עד לאחר זמן של "בכדי שיעשו", דהיינו הזמן שהוצרך כדי לעשות אותה מלאכה. כגון שאם הוצרך חצי שעה כדי לבשל המאכל, צריך להמתין חצי שעה לאחר שבת. ולאחר שהמתין חצי שעה, עכשיו נמצא שלא מרויח כלל ממעשיו של הגוי, שהא גם הישראל עצמו אם רוצה דבר כזה היה יכול לעשותה בהיתר לאחר שבת.

למה אין דין "כדי שיעשו" לגבי ישראל: צריך לבאר למה התירו להנות ממעשה שבת של ישראל מיד במוצ"ש, ולא גזרו במעשה ישראל להמתין עד "בכדי שיעשו"^(א). ע' במ"ב ס' שיח סק"ה שהביא ב' טעמים לזה. (א) ט"ז - דווקא בעכו"ם אם יתירו להרויח ממעשה עכו"ם יש לחוש שמא יבוא לבקש מהגוי לעשותה, שאמירא לעכו"ם קל בעיני הבריות. אבל אין חשש שמא יבוא לבקש מישראל לעשות מלאכה^(ב). (ב) מג"א - אפילו אם יש לחוש שמא יבוא לבקש מישראל לעשות מלאכה, מ"מ הישראל השני לא ישמע לו לעשותה, שאין אדם חוטא ולא לו.

"בכדי שיעשו" לגבי מי שלא שומר תורה ומצוות: לענין אם יש דין "בכדי שיעשה" במעשה שבת של מי שלא שומר תורה, לכאורה תלוי בטעמים שנ"ל. שלפי הט"ז שהטעם הוא משום שאין לחוש שמא יבוא לבקש מישראל לעשות מלאכה, ה"ה הכא שאין לחוש שישראל השומר תורה יבוא לבקש מישראל שאינו שומר תורה לעשות מלאכה בשבילו. אבל לפי טעם המג"א שמשמע שכן יש לחוש שישראל יבקש מישראל אחר, רק שישראל השני לא ישמע לו, א"כ הכא לגבי ישראל מומר שפיר ישמע לו לעשות מלאכה, שלא איכפית לו כלל במצוות. עכ"פ לפי טעם המג"א יש להחמיר גם במעשיו של ישראל מומר להמתין עד בכדי שיעשה. ולמעשה כן נהגו להחמיר שאין להנות ממעשיו עד "בכדי שיעשה"^(א). שמעשיו של ישראל מומר דינו בין כמעשה שבת של ישראל^(ב), ובין כמעשה שבת של עכו"ם.

"בכדי שיעשו" של תמונה: יש לדון מה הזמן של "בכדי שיעשו" לגבי צילום. לכאורה, כיון שחז"ל לא רצו לישראל להרויח כלל ממעשיו של גוי, לכן לגבי צילום של מאורע יש לומר לאסור לעולם. שהא לעולם ירויח ממנו, כיון שאי אפשר לצלם אותה מאורע בזמן אחרת. ולכן לענין השאלה שלנו לגבי ישראל שלא שומר תורה, כיון שדינו כמו הדין של מעשה עכו"ם. ולגבי גוי אם היה עשה בשביל ישראל דין הוא שאין להנות מאותה תמונות לעולם. ה"ה לענין מי שלא שומר תורה, שאין להנות לעולם מתמונות שצולמה בשבת בשביל ישראל^(ב).

סיכום: מעשה שבת של עכו"ם יותר חמור ממעשה שבת של ישראל לענין שאין להרויח כלל ממעשיו. ולכן צריך להמתין אחר שבת עד בכדי שיעשה. וכן מעשה שבת של מי שאינו שומר תורה דינו כמעשה עכו"ם לענין שאין להרויח ממעשיו כלל. ולכן לענין צילום של מאורע, לעולם ירויח ממעשיו אף לאחר כמה שנים, שהא אי אפשר לצלם תמונות אלו אלא באותה זמן. ולכן אין היתר להינות ממנו לעולם.

(א) ע' בגמ' חולין עו. שרץ הורג לתמידיו להקל כר"מ, אבל צריכים דרש להחמיר כר' יהודה. וע' צ"ח שכתב שהרי"ף רמז"ס רא"ש ר"ן ורמב"ן סברו כר' יהודה (ע"ש צ"ח טעמים לזה). וע"ש שח"ס וספר התרומה והסמ"ג פסקו להקל כר"מ. וע' צ"ח שחולק על הצי" דעת הרא"ש, וכתב צ"ח הרא"ש והעור פסקו להקל כר"מ. מ"מ הצי"ח עולמו מחמיר כר' יהודה. ולמעשה ע' צ"ח ע"ס' שיח ס' ס"א שמחמיר כהראשונים שפסקו כדעת ר' יהודה. והגרי"א שם מקיל כר"מ. והמ"צ כתב לסמוך על הגרי"א וחס' לענין מעשה שוגג. (ב) אבל ר' יוחנן הסנדלר סבר להחמיר צמזד גם לאחרים לעולם. אבל אין הלכה כזה. ועוד יש דעת המג"א ס' שיח סק"ז שסבר להחמיר צמזד גם למו שנתגשגש צמזילו. אבל ע"ש שהצי"ח שמשמעות הצי" להקל וכן סתם המ"צ סק"ה להקל. (ג) זהו הטעם של חוס' (ע' צמ"ז ס' רעו סק"ז וצ"ח סק"ח). ורש"י סבר שהטעם הוא כדי שלא להנות ממעשה שבת. (ד) צלמית דעת רש"י להחמיר גם צמזעשה שבת של ישראל להמתין עד "בכדי שיעשו". אבל הטעם ע' ואחרונים מקילים צ"ח כדעת הרמב"ם. ע' צ"ח ע"ס' ס"א. (ה) ע"ש צמ"ז סק"א. וצמזח אינו צרור שכן הוא דעתו, ויש לדחוק שכונת הט"ז הוא ממש כמשי"ח המג"א. אבל המ"צ כתב דעתו כדנ"ל. (ו) כ"כ צ"ח לצי"ח ס' קפג, וכן שמעתי מר"צ של צ"ח הפוסקים, וכן מסתברא. וכן מדוויק צמ"ז ס' רמג סק"ז ע"ש. וכן מצינו לענין אמירא לישראל ואכמ"ל. (ז) מעשה ישראל יותר חמור ממעשה עכו"ם צמזח דייט (למשל, לענין אם אינו נהגה כ"כ). ואכמ"ל. (ח) לא מלאחי מקורות לזה. רק שמסתברא מאוד, וכן שמעתי מר"צ של למעשה להחמיר. [וצהנחה שיש הנאה צמזחא וריח]. ואין להקשות, למה לא דנו האחרונים צ"ח. שהא לז"ר כזה לא היה מוגע עד זמנינו שיש אפשרות לללם. ומלד אחד אפשר לעשות שאם היה כן צמזי חז"ל, אפשר שלא היה גזרו כ"כ לאסור לעולם. אבל מאידך גיסא יש לעשות להיפך, שיותר מסתברא לאסור צ"ח לעולם כיון שהוא ריח שא"ל להגיע צמזח אחרת. ולענין דעת הפוסקים זמנינו, עדיין לא מלאחי מקורות. אבל ע' צדור המלקטים שיש לו מקורות לכל.